

SAAPUNUT 25-06-2014

Valtioneuvoston päätös Fingrid Oyj:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Kalajoki–Pyhänselkä).

Annettu Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2014

Fingrid Oyj (jäljempänä hakija) on pyytänyt lupaa saada lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 400 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kalajoen ja Raahen kaupungeissa sekä Merijärven, Pyhäjoen, Siikajoen, Limingan, Tyrnävän ja Muhoksen kunnissa.

Lunastus alkaa Kalajoen kaupungin Mehtäkylän kylässä sijaitsevalta tilalta Voima-Kallio RN:o 25:0 ja päättyy Muhoksen kunnan Muhoksen kylässä sijaitsevalle tilalle Pyhänselän muuntoasema RN:o 194:0. Johdon pituus on noin 135,3 kilometriä.

Hakijan tarkoituksena on rakentaa Kalajoen muuntoaseman ja Pyhänselän muuntoaseman välille uusi 400 kV voimajohto (osittain 400 + 110 kV).

Rakennettava voimajohto on osa kokonaisuutta, joka käsittää Hirvisuon muuntoaseman (Kokkola) ja Pyhänselän muuntoaseman (Muhos) välisen 400 kV voimajohdon rakentamisen. Kokonaisuus käsittää voimajohto-osuudet Hirvisuo–Kalajoki, Kalajoki–Siikajoki ja Siikajoki–Pyhänselkä. Hakija on jo aikaisemmin saanut lunastusluvan Hirvisuo–Kalajoki voimajohto-osuudelle. Hakemus koskee nyt voimajohto-osuuksia Kalajoki–Siikajoki ja Siikajoki–Pyhänselkä.

Suomen pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteena on lisätä tuulivoimantuotantoa noin 2 500 MW:iin. Lisäksi eduskunta on tehnyt periaatepäätöksen kahden ydinvoimalaitoksen rakentamisesta, joista toinen sijoittuisi Pyhäjoelle. Tuulivoiman kannalta parhaat alueet sijoittuvat rannikolle ja Pohjanmaan rannikolla onkin suunnitteilla kymmeniä tuulipuistoja. Nykyiseen Pohjanmaan alueen sähköverkkoon ei voida liittää suuria määriä tuulivoimaa ja tämän vuoksi verkkoa tullaan vahvistamaan nopealla aikataululla. Pohjanmaan verkon kehittäminen on

kuitenkin tehtävä vaiheittain, jotta hankkeet pystytään toteuttamaan käytössä olevien resurssien puitteissa, kustannustehokkaasti ja etenkin sähkön toimitusvarmuus ylläpitäen.

Kokkolasta Muhokselle rakennettava 400 kV voimajohto on osa kantaverkon pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmaa. Se mahdollistaa uuden tuotannon verkkoon liittämisen ja lisää Pohjois- ja Etelä-Suomen välistä päävoimansiirtoverkon siirtokapasiteettia, mikä mahdollistaa sähkömarkkinoiden tehokkaan toiminnan Suomessa. Suunnitelman mukaisesti alueen 220 kV jännitteinen, teknisesti ikääntynyt voimansiirtoverkko korvataan 400 kV jännitteisellä verkolla. Nykyisen kaltainen 220 kV siirtoverkko ei kykene ylläpitämään voimajärjestelmän käyttövarmuutta ja tarvetta vastaavaa siirtokykyä tulevaisuudessa. Lisäksi 220 kV verkon laitteiden tekninen käyttöikä päättyy vuoteen 2020 mennessä ja laajojen saneeraustoimenpiteiden tekeminen ei ole taloudellisesti järkevää.

Kehittämissuunnitelman toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin 400 kV voimajohtoyhteys Seinäjoelta Tuovilaan (Mustasaari), jossa olevalle sähköasemalle rakennettiin uusi 400/110 kV muunto. Toisessa vaiheessa rakennetaan 400 kV voimajohto Ulvilasta Kristiinankaupunkiin ja Kristiinankaupungin lähelle rakennetaan uusi 400/110 kV Kristinestadin muuntoasema. Kehittämissuunnitelman toisen vaiheen hankkeiden rakentaminen on jo alkanut ja ne valmistuvat vuonna 2014. Kristiinankaupungin, Tuovilan (Mustasaaren) ja Kokkolan välillä on jo nykyisin 400 kV rakenteinen voimajohto, joka on tällä hetkellä 220 kV käytössä. Kolmannessa vaiheessa rakennetaan Hirvisuon 400/110 kV muuntoasema, otetaan Kristinestadin muuntoaseman ja Hirvisuon muuntoaseman välinen johto 400 kV käyttöön ja 400 kV jännitteistä kantaverkkoa jatketaan Hirvisuon muuntoasemalta Pyhänselän muuntoasemalle Muhokselle. Kokkolan ja Muhoksen välisen 400 kV voimajohdon valmistuessa vuonna 2016 koko länsirannikon silmukoitu kantaverkko on siirtynyt 400 kV jännitteen käyttöön.

Kokkolasta Muhokselle rakennettavan 400 kV voimajohdon osuus Hirvisuo–Kalajoki on kiireellisin ja sen rakentaminen alkaa jo vuoden 2014 aikana. Voimajohto mahdollistaa tuulivoiman lisärakentamisen Kalajoen seudulle. Voimajohto on kuitenkin rakennettava Muhokselle asti, jotta voidaan muodostaa 400 kV rengasverkko. Vasta rengasmaisella verkkorakenteella saavutetaan tarvittava siirtokyky Pohjanmaan rannikolle sekä Etelä- ja Pohjois-Suomen välille.

Energiamarkkinavirasto on 28.6.2013 myöntänyt hankkeelle sähkömarkkinalain mukaisen rakentamisluvan.

Uusi 400 kV voimajohto rakennetaan pääosin olemassa olevien johtojen rinnalle tai yhteispylväisiin niiden kanssa. Uuden 400 kV voimajohdon etäisyys olemassa olevista johdoista vaihtelee hieman eri johto-osuuksilla. Yleensä kuitenkin on kyse vain yksittäisistä pylväistä kerrallaan ja niiden molemminpuolisista jänneväleistä. Etäisyyden vaihtelu johtuu yleensä suunnittelun kuluessa todetusta yksittäisen kohteen vaatimasta poikkeuksellisesta etäisyydestä.

Kalajoki–Siikajoki 400 kV voimajohto-osuus on jatkoa Hirvisuo–Kalajoki 400 kV johto-osuudelle. Kalajoen ja Siikajoen välissä nykyisin rinnakkain kulkevat 220 kV ja 110 kV johdot korvataan niin, että uusi 400 kV johto rakennetaan pääosin vanhan 110 kV johdon paikalle ja 220 kV johto otetaan 110 kV käyttöön. Tällöin olemassa oleva johtoalue levenee noin 9–10 metriä.

Uusi 400 kV johto alkaa Kalajoen sähköasemalta pylväältä nro 235 ja kulkee 2 x 110 kV johdon rinnalla sen luoteispuolella pylväälle nro 241 saakka. Tämän jälkeen rinnalla kulkeva 2 x 110 kV johto jakaantuu niin, että toinen 110 kV voimajohto siirtyy yhteispylväisiin 400 kV johdon Kalajoki–Siikajoki kanssa ja toinen jatkaa tämän luoteispuolella vanhan 220 kV johdon pylväissä Siikajoen sähköasemalle saakka.

Siikajoen asemalta pohjoiseen lähdettäessä uusi 400 kV voimajohto jatkuu Siikajoki–Pyhänselkä johtona ja se kulkee yhteispylväissä Pikkarala–Siikajoki 110 kV johdon kanssa pylväälle nro 4 saakka. Näiden luoteispuolella kulkee 2 x 110 kV johto Pikkarala–Siikajoki.

Siikajoen sisäänvedossa 110 kV voimajohdot Pyhäkoski–Rautaruukki ja Pikkarala–Rautaruukki käännetään Siikajoen uudelle sähköasemalle. Sisäänvedot toteutetaan kahden virtapiirin vapaasti seisovilla pylväillä. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan eteläisemmän Pikkarala–Rautaruukki johdon sisäänveto ja myöhemmin pohjoisemman Pyhäkoski–Rautaruukki johdon sisäänveto. Sisäänvetojen valmistuttua yhteydet ovat 2 x Siikajoki–Rautaruukki, Siikajoki–Pikkarala ja Siikajoki–Pyhäkoski.

Voimajohtohankkeen Hirvisuo–Pyhänselkä suunniteltu voimajohto-osuus Kalajoki–Siikajoki muuttuu suunniteluksi voimajohto-osuudeksi Siikajoki–Pyhänselkä tilan Ruukin maaseutuoppilaitos RN:o 129:0 alueella. Uuden 400 kV voimajohdon pylväsväli 1–2 sijoittuu uudelle jokatokadulle.

Siikajoella uuden 400 kV voimajohdon pylväsväli 3–5 sijoittuu olemassa olevan 110 kV johdon Pyhäkoski–Rautaruukki eteläpuolelle. Pylvään 5 jälkeen uusi 400 kV voimajohto ja olemassa oleva 110 kV voimajohto erkanevat omille reiteilleen. Uutta lunastusaluetta tulee 33–40 metriä.

Pylväsvälillä 5–53 uusi 400 kV voimajohto sijoittuu uudelle johtokadulle Siikajoelta Kiiskilänkylään.

Kiiskilänkylässä tehtävien johtojärjestelyjen vuoksi olemassa olevat 400 kV voimajohdot liitetään toisiinsa. Pylväsvälillä 53–54 uusi 400 kV voimajohto liitetään johtomuutosten kautta olemassa olevaan läntiseen Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtoon. Uutta lunastusaluetta tulee 34–36 metriä. Uusi 400 kV voimajohto sijoittuu osittain vanhalle johtokadulle pylväsvälillä 53–54 ja toteutetaan vapaasti seisovin pylvään. Olemassa oleva itäinen Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohto liitetään johtomuutosten kautta uuteen 400 kV voimajohtoon pylväsvälillä 1–2. Uutta lunastusaluetta tulee 34–36 metriä. Uusi 400 kV voimajohto sijoittuu uudelle johtokadulle pylväsvälillä 1–2 ja toteutetaan vapaasti seisovin pylvään.

Uusi 400 kV voimajohto sijoittuu uudelle johtokadulle pylväsvälillä 2–60A Kiiskilänkylässä Reunasuolle kohti Muhosta.

Reunasuolta lähdetessä uuden 400 kV johdon pylväsväli 60A–79 sijoittuu olemassa olevan 220 kV voimajohdon Haapaveden VL–Pyhäkoski itäpuolelle. Uutta lunastusaluetta tulee 31–33 metriä. Pylvään 79 jälkeen uusi 400 kV voimajohto ja olemassa oleva 220 kV voimajohto erkanevat omille reiteilleen Muhoksen Karho-ojankankaalla.

Pylväsvälillä 79–104 uusi 400 kV voimajohto sijoittuu uudelle johtokadulle Karho-ojankankaalta Muhoksen Pyöriäsuolle.

Pyöriäsuolta uusi 400 kV voimajohto sijoittuu pylväsvälillä 104–127 olemassa olevan 400 kV voimajohdon Pyhäselkä–Vuolijoki länsipuolelle Pyhänselän muuntoasemalle Muhokselle. Uutta lunastusaluetta tulee 31–33 metriä.

Kokkola–Muhos voimajohtohankekokonaisuudesta on toteutettu ympäristövaikutusten arviointimenettely, jonka arviointiselostuksesta yhteysviranomaisena toiminut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa 4.11.2010. Yhteysviranomaisen on todennut, että selostuksessa tuodaan riittävästi esiin hankkeen perusteet sekä liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin. Arvioinnissa

käytetty aineisto ja asiantuntemus vaikutusten arvioimiseksi on ollut monipuolista. Vaikutuskohteittain on pääsääntöisesti arvioitu riittävästi vaikutuksia ja laadittu riittävän selkeä vaihtoehtojen vertailu sekä yhteenveto ja johdopäätökset. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tutkittu merkittävimmät ympäristövaikutukset ja niiden lieventämistoimenpiteet. Arviointiselostuksen perusteella hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Suunniteltu voimajohtoreitti on valittu ympäristövaikutusten arviointiselostuksen perusteella. Yhteysviranomaisen antaman lausunnon jälkeen on suoritettu tarkentavia liito-orava- sekä linnustoselvityksiä, jotka on otettu huomioon pylväspaikkojen suunnittelussa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on todennut, että voimajohdon rakentamisessa on otettava huomioon Liikenneviraston ohje 4/2011. Tiettyihin tiealuetta koskeviin toimenpiteisiin ja rakenteisiin vaaditaan lupa.

Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole ollut huomautettavaa lunastushankkeesta.

Raahen kaupunki on puoltanut lunastuslupahakemusta ja antanut suostumuksensa lunastuslain 58 §:n mukaiseen ennakkohaltuunottoon.

Merijärven kunta on todennut, että Pyhänselällä Risti-vuorentiellä täytyy turvata esteetön liikkuminen voimajoh-tohankkeesta huolimatta.

Pyhäjoen kunnalla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Siikajoen kunta on pitänyt tärkeänä, että maanomistajille korvataan lunastettavasta alueesta aiheutuneet vahingot, haitat ja edunmenetykset. Muilta osin kunnalla ei ole ollut huomautettavaa.

Hanke kohdistuu 562 kiinteistön alueeseen. Kyseisten kiinteistöjen omistajat ja käyttöoikeuden haltijat ovat etukäteen antaneet suostumuksensa lunastukseen lukuun ot-tamatta 74 tilan, kolmen yhteisen vesialueen, yhden yhtei-sen maa-alueen, kolmen rautatiealueen ja 21 tiealueen omistajia. Heille on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa ha-kemuksesta siten kuin lunastuslaissa säädetään.

Tyyne Vitikka on todennut, että suunniteltu voimajohto es-tää hänen metsäalueen käyttöä koskevia suunnitelmiaan ja maantien ylitys olisi tullut suunnitella toisin. Lisäksi hän

on kysynyt, miksi kiinteistöllä kaadetaan puita ja kenelle puut kuuluvat.

Aino Sorvarin kuolinpesän osakkaat tilan Sorvari RN:o 6:32 omistajina ovat vaatineet, että sähkölinja suunnitellaan siten, että pylväsrakenteet ja sähkölinja eivät vaaranna soranottoa kiinteistöltä.

Matti ja Erkki Huuemonen sekä Mikko Huuomosen oikeudenomistajat ovat esittäneet, että heidän kiinteistöllään uusi 400 kV voimajohto tulisi rakentaa yhteispylväisiin vie- reisen 110 kV voimajohdon kanssa. Lisäksi he ovat esittä- neet, että käyttöoikeuden perustamisen yhteydessä määrät- tävän korvauksen tulisi kattaa myös menetetty metsätalou- den tuotto.

Arto Hongisto on vaatinut, että linja suoristettaisiin. Täl- löin vältetään metsikön pirstominen, linja maastoutuu suon ja kankaan rajapintaan ja pohjavesialue jää linjan ulkopuo- lelle.

Tuulikki Kovalainen tilan Suviranta RN:o 9:62 omistaja- na, Ritva, Marja-Riitta ja Kaarlo Kovalainen sekä Raija Marja-aho ovat todenneet, että sähkölinja vie yli puolet koko noin kolmen hehtaarin mökkitontista ja se kulkisi al- le 30 metrin päässä pihapiiristä ja noin 60 metrin päässä sen rakennuksista. Linjan sijoittaminen näin lähelle asuin- rakennuksia on vastoin Säteilyturvakeskuksen suosituksia. Samalla jokirantatontin taloudellinen arvo vähenee olen- naisesti. Lausunnonantajat ovat vaatineet, että linjausta tarkistetaan siten, että sosiaaliset ynnä muut vaikutukset otetaan huomioon ja että biodiversiteetiltään rikas ja alu- eella harvinainen luonnonmetsä säästyy.

Eila ja Matti Liimatainen tilan Varalampi RN:o omistajina ovat todenneet, että voimajohtolinjan levennystä esitetään heidän tilansa kohdalla vanhaan voimajohtoon nähden Va- ralammen puolelle. He ovat suunnitelleet nykyisen linjan ja lammen välille kolme tonttia, joista yksi on tarkoitettu yritysikäyttöön. Voimalinjan laajennus uhkaa jättää tehdyt investoinnit hyödyttömiksi. Mikäli linja tulee lammen puo- lelle, tontit eivät ole ehkä enää rakennuskelpoisia. Lausun- nonantajat ovat esittäneet useita korvauksiin liittyviä vaa- timuksia.

Heikki, Pekka ja Matti Mällinen tilan Mällinen RN:o 35:31 omistajina ovat todenneet, että lunastuslain 4.1 §:n mukainen vaihtoehtoedellytys ei täyty, koska hakemukses- sa ei ole esitetty riittävää selvitystä käydyistä kauppaneu- votteluista. Lausunnonantajat ovat myös todenneet, että syytä kiireelliseen aloittamiseen ei ole esitetty ja hakijan menettely on myös perustuslain 6 §:n vastaista, koska lau-

sunnonantajille ei ole esitetty sopimusehdotusta, vaikka muiden maanomistajien kanssa on tehty sopimuksia.

Anne Tolonen tilan Touhola RN:o 5:23 omistajana on vastustanut voimajohdon sijoittamista omistamalleen kiinteistölle. Hän on hankkinut kiinteistön vasta kesällä 2013 ja hankkeesta on asioitu vanhojen omistajien kanssa siihen saakka, kunnes lunastuslupahakemuksesta kuultiin helmikuussa 2014. Voimajohdot kulkevat jo entuudestaan lausunnon antajan viljelysmaalla ja metsässä ja hän katsoo osallistuneensa jo tarpeeksi kansallisesti tärkeisiin hankkeisiin. Maanomistajalla tulisi olla oikeus kieltäytyä lunastuksesta.

Hakija on todennut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta, että hakijalla on tiedossaan liikenneväylien aiheuttamat vaatimukset voimajohdon suunnittelussa. Suunnitteluvaiheessa on pyydetty tarvittavat risteämälausekkeet ja rakentamisen yhteydessä haetaan rakentamista varten tarpeelliset luvat.

Hakija on todennut Merijärven kunnan lausunnosta, että Ristivuorentie on voimajohdon rakentamisen yhteydessä siirrettävä. Hakija ei voi taata täysin esteetöntä kulkua tien siirron aikana, mutta pyrkii minimoimaan tien käyttäjille aiheutuvat haitat.

Hakija on todennut Tyyne Vitikan lausunnosta, että lausunnonantajan kiinteistö sijaitsee maantien nro 22 varressa. Voimajohdon rakentaminen ei estä olemassa olevan tieliittymän käyttämistä.

Muutoin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että voimajohto on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava olemassa olevan voimajohdon rinnalle. Alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi tämä on myös maankäytöllisesti tehokkaampaa. Uuden 400 kV voimajohdon sijoittaminen kokonaan uuteen johtokäytävään pirtoisi entisestään kohteena olevia kiinteistöjä. Sijoittamalla uusi 400 kV voimajohto olemassa olevan Pyhänselkä–Vuolijoki 400 kV voimajohdon rinnalle keskittyy voimajohdoista aiheutuva haitta yhdelle alueelle, joka on pinta-alaltaan pienempi kuin kaksi erillistä voimajohtoa. Uuden 400 kV voimajohdon johtoalueen leveys on 56 metriä ja Pyhänselkä–Vuolijoki 400 kV voimajohdon johtoalueen leveys on 62 metriä, yhteensä 118 metriä. Suunnitelman mukaan toteutettuna lausunnonantajan kiinteistöllä tapahtuva johtoalueen levennys on 31–33 metriä, ollen yhteensä 93–95 metriä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että 400 kV voimajohdot risteäisivät, koska uusi rakennettava 400 kV voimajohto liittyy Pyhänselän sähköasemaan Pyhänselkä–Vuolijoki 400 kV voimajohdon länsipuolella.

Lausunnonantajan kiinteistöltä on kaadettu puita ainoastaan siinä tarkoituksessa, että kiinteistöllä on suoritettu tutkimusluvan mukaisia maaperätutkimuksia ja johtoalueen maastoon merkintöjä. Kaadetut puut ovat maanomistajan ja tutkimuksen yhteydessä aiheutetuista vahingoista lienee maanomistajalle maksettu korvaus.

Hakija on todennut Aino Sorvarin kuolinpesän osakkaiden lausunnosta, että uuden 400 kV voimajohdon sijoittaminen Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen ja Temmesjoen välillä on ollut haastavaa maastosta ja luonto-olosuhteista sekä maanomistajien toiveista johtuen. Uuden 400 kV:n ja Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen risteyskohta on valittu välttämällä kaikkein pehmeimpiä maastokohtia. Kun risteyskohdasta lähdetään kohti Temmesjokea, haluttiin kiertää luonnontilainen Kuhloneva. Seuraava rajoittava kohta on peruskartalla näkyvä Mällisen talouskeskus, johon myös haluttiin jäävän riittävä etäisyys. Temmesjoen molemmiin puolin sijaitseviin rakennuksiin haluttiin etäisyyttä ja kuitenkin yhdistää voimajohdon linjaus Sarkkilanmäen metsäautotiesuunnitelman kanssa. Lausunnonantajien kiinteistö sijaitsee lähellä Mällisen talouskeskusta, jossa perustelluksi ratkaisuksi valittiin suunniteltu reitti.

Lunastuslain vaatimusten mukaisesti maanomistajan taloudellinen tilanne ei hankkeen vuoksi saa muuttua. Lunastustoimituksessa tullaan määräämään lunastuslain mukainen käypä korvaus kaikista niistä taloudellisista menetyksistä, joita voimajohdon rakentaminen aiheuttaa lausunnonantajien kiinteistölle. Samassa yhteydessä tulee käsiteltäväksi myös alueen soranotto.

Hakija on todennut Matti ja Erkki Huumosen sekä Mikko Huumosen oikeudenomistajien lausunnosta, että lausunnonantajien omistamat kiinteistöt sijaitsevat Siikajoella maaseutuoppilaitoksen vieressä. Kyseisellä alueella rakennettava 400 kV voimajohto erkanee vanhasta johtoalueesta uudelle johtoreitille. Lausunnonantajien kiinteistöillä uusi voimajohto on sijoitettu siten, että ensimmäiset viisi pylvästä sijaitsevat ennestään olevan Pyhäkoski–Rautaruukki 110 kV voimajohdon rinnalla ja tämän jälkeen uusi 400 kV voimajohto varsinaisesti kääntyy uudelle reitille.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että voimajohto on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava olemassa olevan voimajohdon rinnalle. Alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi tämä on myös maankäytöllisesti tehokkaampaa. Uuden 400 kV voimajohdon sijoittaminen kokonaan uuteen johtokäytävään pirstoisi entisestään kohteena olevia kiinteistöjä. Sijoittamalla uusi 400 kV voimajohto Pyhäkoski–Rautaruukki 110 kV voimajohdon rinnalle keskittyä voimajohdoista aiheutuva haitta yhdelle alueelle, joka on

pinta-alaltaan pienempi kuin kaksi erillistä voimajohtoa. 400 kV voimajohdon johtoalueen leveys on 56 metriä ja 110 kV voimajohdon johtoalueen leveys on 46 metriä, yhteensä 102 metriä. Suunnitelman mukaan toteutettuna lausunnonantajien kiinteistöllä tapahtuva johtoalueen levennys on 33–40 metriä johtoalueen leveyden ollessa yhteensä 78–85 metriä.

Lunastuslain vaatimusten mukaisesti maanomistajan taloudellinen tilanne ei hankkeen vuoksi saa muuttua. Lunastustoimituksessa tullaan määräämään lunastuslain mukainen käypä korvaus kaikista niistä taloudellisista menetyksistä, joita voimajohdon rakentaminen aiheuttaa lausunnonantajien kiinteistöille. Myös menetetty metsätalouden tuotto korvataan.

Hakija on todennut Arto Hongiston lausunnosta, että uuden 400 kV voimajohdon sijoittaminen Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen ja Temmesjoen välillä on ollut haastavaa maastosta ja luonto-olosuhteista sekä maanomistajien toiveista johtuen. Uuden 400 kV ja Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen risteyskohta on valittu välttämällä kaikkein pehmeimpiä maastokohtia. Kun risteyskohdasta lähdetään kohti Temmesjokea, haluttiin kiertää luonnontilainen Kuhloneva. Seuraava rajoittava kohta on peruskartalla näkyvä Mällisen talouskeskus, johon myös haluttiin jäävän riittävä etäisyys. Temmesjoen molemmin puolin sijaitseviin rakennuksiin haluttiin etäisyyttä ja kuitenkin yhdistää voimajohdon linjaus Sarkkilanmäen metsäautotiesuunnitelman kanssa. Lausunnonantajan omistamat tilat sijoittuvat Kuhlonevan kierron kohtaan, jossa perustelluksi ratkaisuksi katsottiin kiertää luonnontilainen ojittamaton suo.

Muutoin korvausten osalta lunastuslain perusteella maksettavissa korvauksissa otetaan huomioon se, ettei maanomistajan taloudellinen tilanne muutu. Maanomistaja saa korvauksen siitä, että kuitupuu mitoista tukkimittoihin varttumassa olevaa puustoa joudutaan hankkeesta johtuen hakkaamaan.

Hakija on todennut Tuulikki, Ritva, Marja-Riitta ja Kaarlo Kovalaisen sekä Raija Marja-ahon lausunnosta, että uuden 400 kV voimajohdon sijoittaminen on Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen ja Temmesjoen välillä on ollut haastavaa maastosta ja luonto-olosuhteista sekä maanomistajien toiveista johtuen. Uuden 400 kV ja Pikkarala–Alajärvi 400 kV voimajohtojen risteyskohta on valittu välttämällä kaikkein pehmeimpiä maastokohtia. Kun risteyskohdasta lähdetään kohti Temmesjokea, haluttiin kiertää luonnontilainen Kuhloneva. Seuraava rajoittava kohta on peruskartalla näkyvä Mällisen talouskeskus, johon myös

haluttiin jäävän riittävä etäisyys. Temmesjoen molemmin puolin sijaitseviin rakennuksiin haluttiin etäisyyttä ja kuitenkin yhdistää voimajohdon linjaus Sarkkilanmäen metsäautotiesuunnitelman kanssa. Tuulikki Kovalaisen omistama kiinteistö sijaitsee Temmesjoen itärannalla, jossa perustelluksi ratkaisuksi katsottiin uuden voimajohdon sijoittaminen olemassa olevien lomarakennuspaikkojen väliin siten, että voimajohtolinjaus voidaan yhdistää Sarkkilanmäen metsäautotiesuunnitelman kanssa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä laskettiin eri pylväsvaihtoehtojen sähkö- ja magneettikentän voimakkuus. Uudella voimajohdolla sähkö- ja magneettikenttien laskennalliset arvot ovat huomattavasti alle sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (294/2002) pitkäaikaisaltistuksen suositusarvojen. Asiaa voidaan todentaa mittauksin lunastustoimituksen maastokatselmuksessa. Muutoin maanomistajia kuullaan erikseen lunastusluvan myöntämisen jälkeen vireille tulevassa lunastustoimituksessa ja heillä on oikeus esittää omasta puolestaan korvausvaatimus muun muassa kiinteistön arvonalennuksesta. Lunastustoimituksessa tullaan määräämään lunastuslain mukainen käypä korvaus kaikista niistä taloudellisista menetyksistä, joita voimajohdon rakentaminen aiheuttaa kiinteistölle.

Hakija on todennut Eila ja Matti Liimataisen lausunnosta, että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti voimajohtolinjauksissa on ensisijaisesti hyödynnettävä olemassa olevia johtokäytäviä. Lausunnonantajien kiinteistöllä tämä tarkoittaa sitä, että uusi 400 + 110 kV voimajohto rakennetaan purettavan 110 kV voimajohdon paikalle olemassa olevaa johtokäytävää hyödyntäen. Johtoalue levenee tämän johdosta 9–10 metriä. Koska uusi voimajohto rakennetaan purettavan voimajohdon paikalle, se sijoittuu vanhan voimajohdon ja lammen väliin.

Muutoin lausunnonantajat ovat tuoneet esiin lähinnä korvauksiin liittyviä perusteita. Maanomistajia kuullaan erikseen lunastusluvan myöntämisen jälkeen vireille tulevassa lunastustoimituksessa ja heillä on oikeus esittää omasta puolestaan korvausvaatimus menetyksistään. Lunastustoimituksessa tullaan määräämään lunastuslain mukainen käypä korvaus kaikista niistä taloudellisista menetyksistä, joita voimajohdon rakentaminen aiheuttaa heidän kiinteistölleen. Tässä yhteydessä otetaan kantaa muun muassa rakennusoikeuden menettämistä koskeviin vaatimuksiin.

Hakija on todennut Heikki, Pekka ja Matti Mällisen lausunnosta, että lunastuslain 4.1 §:n säännöstä ei ole luettava niin, että vapaaehtoisiin sopimuksiin on pyrittävä aina. Lunastuslupahakemus koskee Kalajoen ja Pyhänselän säh-

köasemien välisellä matkalla yhteensä 562 kiinteistöä. Kun lunastuksen kohteena on näin lukuisa määrä kiinteistöjä, puhumattakaan asianosaisten määrästä, jo maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimus sekä tarpeellisten aluehankintojen joustavuus ja nopeus puoltavat lunastusmenettelyä. Käytännössä lausunnonantajien vaatimus vapaaehtoisen keinon käyttämisestä ei olisi mahdollinen ilman huomattavia vaikeuksia. Hakemuksen mukaisissa tapauksissa lunastuksen tarkoitusta ei voi siten vapaaehtoisin keinoin saavuttaa yhtä sopivasti kuin lunastamalla.

Voimajohdon tulisi olla valmis jo vuonna 2016. Hakemuksen mukaisen voimajohdon pituus on noin 135 km, joten ennakkohaltuunottolupa on tarpeen hankkeen läpiviemiseksi suunnitellussa aikataulussa. Hanke on aikataulutettu edellä mainitusti sen vuoksi, että Perämeren kaarella tuotettu tuulivoima saadaan valtakunnan verkossa siirrettyä tehokkaasti kulutusalueille.

Lausunnonantajien yhteyshenkilölle on 1.3.2013 postitettu hakijan vakiomuotoinen sopimus allekirjoitettavaksi. Sopimuksen sisältö on lyhyesti sellainen, että allekirjoittamalla sopimuksen maanomistaja hyväksyy hankkeen ja vastavuoroisesti hakija maksaa maanomistajalle erityiskorvauksen, joka on 10–15 % lunastuskorvauksen määrästä. Lausunnonantajat eivät ole sopimusta allekirjoittaneet.

Hakija on todennut Anne Tolosen lausunnosta, että on valitettavaa, että lausunnonantaja on vasta vuoden vaihteen jälkeen saanut tiedon hankkeesta. Asiaan liittyy myyjän vastuu välittää ostajalle asiaan liittyvä informaatio.

Lausunnonantajan omistama kiinteistö on lähes kaksi kilometriä pitkä. Voimajohto sijoittuu kiinteistön pohjoispäähän ojitetulle metsäalueelle yli kilometrin etäisyydelle kiinteistöllä sijaitsevasta rakennuspaikasta. Rakennuspaikan käyttöön voimajohtohankkeella ei ole merkitystä.

Lunastamalla tapahtuvaan maanhankintaan liittyy aina vaihtoehtedellytys. Ensisijaisesti lunastajan tulisi käyttää maanhankinnassa vapaaehtoista keinoa. Lunastuslupahakemus koskee Kalajoen ja Pyhänselän sähköasemien välisellä matkalla yhteensä 562 kiinteistöä. Kun lunastuksen kohteena on näin lukuisa määrä kiinteistöjä, puhumattakaan asianosaisten määrästä, ei vapaaehtoisen keinon käyttäminen olisi mahdollinen ilman huomattavia vaikeuksia. Hakemuksen mukaisissa tapauksissa lunastuksen tarkoitusta ei voi vapaaehtoisin keinoin saavuttaa yhtä sopivasti kuin lunastamalla, joten voimajohtohankkeissa käytetään lunastusmenettelyä.

Valtioneuvosto on käsitellyt hakemuksen ja todennut, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen hankkeen toteuttamisessa sekä että johtosuunta on tarkoituksenmukainen.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 4 §:n nojalla antaa Fingrid Oyj:lle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 400 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kalajoen ja Raahen kaupungeissa sekä Merijärven, Pyhäjoen, Siikajoen, Limingan, Tyrnävän ja Muhoksen kunnissa. Lunastus alkaa Kalajoen kaupungin Mehtäkylän kylässä sijaitsevalta tilalta Voima-Kallio RN:o 25:0 ja päättyy Muhoksen kunnan Muhoksen kylässä sijaitsevalle tilalle Pyhänselän muuntoasema RN:o 194:0. Johdon pituus on noin 135,3 kilometriä. Johtoaukean leveys on 36 metriä ja Siikajoen sisäänvedon osuudella 42 metriä. Sen kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle.

Rautatieliikennekäytössä olevien rautatiekiinteistöjen alueilla johto rakennetaan siten, että rautatien käyttö turvataan. Sijoitettaessa ja pysytettäessä johtoa rautatiealueen yläpuolelle on noudatettava sähköturvallisuusmääräyksiä ilmajohdoista liikenneväylän läheisyydessä. Johdon rakenteesta ja sijainnista ei saa aiheutua vaaraa rautatieliikenteelle.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja rautatiealuetta lukuun ottamatta muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapittoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rautatiealuetta lukuun ottamatta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa,
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisistä syistä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne rautatiealuetta lukuun ottamatta väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää

hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

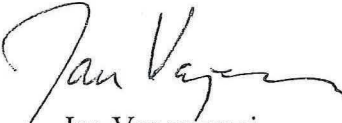
- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja ja rautatien käytölle tarpeellisia laitteita lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä rautatiealuetta lukuun ottamatta pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rautatiealuetta lukuun ottamatta rakentaa 28 metriä lähemmäksi johtoaukean keskilinjaa ja Siikajoen sisäänvedon osuudella 23 metriä lähemmäksi kunkin voimajohdon keskilinjaa.
- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi.

Koska hankkeella on kiire, valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 58 §:n nojalla myöntää hakijalle oikeuden ottaa haltuunsa lunastettavan omaisuuden ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa (ennakkohaltuunottolupa).

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

Elinkeinoministeri

Jan Vapaavuori

Ylitarkastaja

Johanna Juvonen

Kopion oikeaksi todistaa

Postitettu

23.06.2014

TIEDOKSI

Maanmittauslaitos
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/ympäristö ja luonnonvarat
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kalajoen kaupunki
Raahen kaupunki
Merijärven kunta
Pyhäjoen kunta
Siikajoen kunta
Limingan kunta
Tyrnävän kunta
Muhoksen kunta
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/liikenne ja infrastruktuuri
Liikennevirasto
Fingrid Oyj
Maanomistajat

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 244 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden postiosoite
käyntiosoite
puhelinvaihe
telekopio
sähköposti

PL 180, 00131 Helsinki
Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
029 56 40200
029 56 40382
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi